

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)
 1/2 an 40 „ (30 lei)
 1/4 an 20 „ (15 lei)
 O lună 7 „ (5 lei)
 Un nr. 30 fil. (25 bani)

□ □

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
 odată 1 cor., a doua
 și a treia oară 80 fil.

Manuscrise sunt a se
 trimite la Redacția
 „UNIRII“ Blaj.

□ □

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

Funcționarea

și reclamă și ea drepturile, în noua formațiune a statului român.

Vremile de războiu au adus schimbări așa de mari, încât disproporția dintre clasele sociale trebuie nivelată necondiționat.

Lipsurile războiului le-a resimțit, în măsură deosebit de îngreunătoare, funcționarea, mai ales cea dela orașe.

Ei au primit urcări de lefuri, aduse de războiu, dar toate aceste nu puteau acoperi scumpetea, ce se urcă și se urcă zilnic, în proporții deosebit de absurde.

Țărâna de la sate, industriașii dela orașe au avut ocazia să-și valideze articlii și munca, pe prețuri așa de mari, încât azi dispun de averi respectabile. Te lovești la tot pasul de oameni, cari azi formează aristocrația banului; deși înainte cu 4—5 ani erau tot așa de săraci, ca și funcționarii. Aceștia n'au avut nici articlii de vânzare, ca să contrabalanseze scumpirea măcar într-o direcție; au plătit, cu prețuri înzecite și însute și articlii economici și cei industriali.

Disproporția aceasta de avere, reclamă o cât mai grabnică urcare de lefuri, pentru funcționarii, cari sunt mai prost situați, ca ori când înainte.

O calfă de eroitor sau de prăvălie are o leafă de *trei ori* mai mare, ca un profesor d. e.; un timăr, care a terminat liceul înainte cu *trei ani*, are în calitate de locotenent, 1650 cor. lunar, iar un profesor începător din Blaj, are — după ce a terminat literele și teologia la universitate — salar fundamental 1400 coroane, *la an*.

Sunt stări, cari dacă n'ar fi atât de dureroase, ar fi deosebit de ridicole.

Sunt stări, cari nu mai pot dăinui nici decum, căci statul român va ști să judece după echitate această problemă; una dintre condițiile de existență ale statului însuși.

□ □ □

Un glas din groapă...

Numărul mai nou al »Luceafărului« e închinat memoriei celui mai mare poet, pe care Ardealul l-a dat literaturii românești: lui **Gheorghe Coșbuc**.

Reținem aceste rânduri, ce răsună așa de zguduitoare, chiar astăzi:

**Dați tot înainte, Români!
 Să nu se răsfire nici unul,
 Și nimeni să n'aibă aminte
 Decât să-și cunoască 'nainte
 Cărarea ce-o fulgeră tunul,
 Și sfânta sa pușcă din mâini!
 Dați tot înainte, Români!**

Gh. Coșbuc.

La hotare!

— O coincidență. —

În numărul nostru de Duminică atrăgeam atenția lumii românești asupra primejdiei, ce se ridică amenințătoare, la hotare. Acelaș alarm îl dăsem cu o zi înainte, tot la loc de frunte. Numărul mai recent al »Viitorului« (Sâmbătă, 15 Martie n.), ce-l primim azi, aduce un articol similar. Reproducem partea finală, ca o dovadă a a *unității de gândire* dincoace și dincolo de Carpați.

Priviți în jurul vostru, aplecați-vă urechea la hotare, ascultați vactele celor încălcați de dușman, plânsetele văduvelor și orfanilor celor măcelăriți și măsurăți cu ochiul limpede primejdia. Suntem amenințați de toate părțile. Dușmanii ne pândesc și așteaptă numai ceasul, ca să ne atace. Ei alcătuiesc în jurul frontierelor noastre un lanț, care vrea să ne sugrume ființa națională. Niciodată situația neamului românesc n'a fost mai grea decât astăzi.

La Nistru hoardele bolșevice mănate de foamete și însetate de pradă, ațâțate de pofta de cucerire a Ucrainenilor, care râvnesc în lăcomia lor Basarabia lui Ștefan cel Mare, stau gata să cotropească iarăș pământul strămoșesc. La Kiew, agentul german Racowski uneltește pe lângă guvern pierrea noastră, și în deplina dezorientare, care domnește în republica ucrainiană, orice mașinațiuni au sorți de izbândă. Vecinii noștri

de peste Nistru nu s'au putut lămuri asupra intereselor, care îi legă de România și n'au încă o concepție clară asupra raporturilor politice din noua Europă. Numai această orbire poate explica agresiunea trupelor regulate-ucrainiene și prezența lor la Nistru.

Pericolul e tot atât de mare la Dunăre unde, ca o fiară, care n'a fost pe deplin răpusă și acum se întrecează la Soare, lingându-și labele și arătându-și colții, trufia și ura bulgară ne pândesc. Ar fi o greșală neiertată, ca să acordăm o umbră de încredere fățarnicilor măturisiri, care ne vin dela Sofia. Ori câte prefaceri și primeniri ar sufla sub cerul Balcanilor, un fapt nu trebuie uitat: bulgarul rămâne acelaș.

Nu credem să aibă gravitate încordarea ivită între noi și sârbi din pricina unei greșite concepții politice. Un litigiu vremelnic va găsi de sigur deslegarea, care ne va deschide orizonturi de permanentă amicitie. Nădăjduim însă, că se vor găsi, în tânăru și vigurosul stat jugoslav, personalități ponderate, care vor restabili armonia și buna vecinătate între cele două țări meșite la prietinie și alianță.

Primejdia maghiară, sporită de cea mai șovinistă sălbăticie, este fără îndoială mai de mult. Bănde de din ce în ce mai numeroase. întocmite în grabă cu bani falși tipăriți, fără măsură, de con-

tele Karolyi, se îngrămădesc la porțile nezăvorite ale Transilvaniei. Suntem amenințați de un atac în stil mare, izvorit din desnădejdea maghiară. Nu se pot deprinde nemeșii cu gândul, că au pierdut pentru vecie cele patru milioane de robi, care îi hrăneau și îi îmbogățeau. Nu se pot hotărî să se apuce de muncă, după ce o miie de ani au fost deprinși să exploateze un popor de sclavi, culegători și producători de aur. Vor să-și întindă iar lanțurile și să ferece din nou Carpații, Murășul și Oltul, ca să-și poată târî mai departe boeria ușoară și rodnică.

Aceasta e starea de lucruri, care ne cere astăzi mai mult decât oricând unire, solidaritate și hotărîre.

Să fim trezi, să stăm la pază la hotare, ca să putem împiedica primejdia. Mărăștii ne dau deplină încredere în puterea și voința noastră de-a învinge. războiul nostru nu s'a isprăvit. Am învins pe germani și pe bolșevici, vom ști să câștigăm izbândă deplină și asupra bolșevismului maghiar, ori câtă trufie și bestialitate l-ar alimenta și azvârli asupra frontierelor României-Mari. Dar pentru aceasta se cere unire desăvârșită, solidaritate și patriotism dela mic și până la mare. Să fim cu toții, Români din patru unghiuri, uniți în cuget și-n simțiri,

Conferința de pace.

Când vor lua parte la Conferința Germanii

Lyon, 2 Martie. — Plenipotențiarul germani vor putea fi la Versailles la 22 sau 23 Martie pentru a primi proiectul preliminar al tratatului de pace, pentru a-l supune la Weimar.

Înștiințarea făcută de Lansing în discursul său la clubul internațional al presei, Marți, în care arată că Germania s'ar desmembră dacă nu ar fi ajutată cât mai curând cu alimente, pare a fi avut de efect accelerarea pregătirii tratatului preliminar.

Cetiți și răspândiți „UNIREA“, ziar național cotidian.

Se va grăbi închiera păcii.

Lyon, — Dnii Clemenceau, Lloyd George, Orlando au conferit cu House, care a afirmat, că este în măsură să spună, că președintele Wilson va reînoui toate eforturile pentru a grăbi pacea. Se crede, că amânarea nu mai are nici un motiv.

Fixarea frontierelor diferitelor State.

Lyon, — Deliberările comisiunii centrale însărcinate cu gruparea concluziunilor diverselor comisii teritoriale, au suferit oarecare întârziere din cauză, că nu toate rapoartele acestor comisii au fost definitiv redactate. După ziarul „Temps“ singurele rapoarte gata sunt ale comisiei afacerilor grecești și ale subcomisiunii afacerilor poloneze, însărcinată să stabilească frontiera între Germania și Lituania. Comisiunea belgiană pare a fi terminat și ea fixarea frontierei belgo-germană. *In ceea ce privește comisiunea românească pentru fixarea frontierei cu Bulgaria și cu Jugo-slavii, ea își va termina lucrările înainte de sfârșitul acestei săptămâni.*

Unde va fi sediul Ligei popoarelor?

Lyon, — Se vorbește în cercuri neoficiale, însă competente, că Geneva va fi sediul permanent al Ligei popoarelor. Propaganda Belgiei de a se alege orașul Bruxelles nu poate fi admisă prin faptul, că Belgia a fost unul din Statele beligerante.

Germania în imposibilitate de a plăti despăgubirile de războiu.

Nauen 1 Martie. — Cunoscutul statistician financiar, Steimann Buker, publică o nouă scriere în care documentează, că Germania este actualmente cu totul incapabilă de a plăti mari despăgubiri de războiu.

Valoarea curată a proprietăților de teren ale statului este de vreo cinci-zeci milioane, care s'a redus mult înaintea războiului de oarece ridicarea economică a marilor orașe este sigură. De asemenea și proprietățile rurale au pierdut mult din valoarea lor.

Posibilitatea de a produce a terenului agricol a diminuat atât că nu poate suportă grelele sarcini impuse de despăgubirile de războiu.

Toată suflarea românească să-și împlinească datoria față de orfanii rămași pe urma războiului.

Orfelinatul din Blaj s'a deschis și funcționează, ocrotind peste cincizeci orfani.

Grăbiți cu ajutorul vostru!

Declarația importantă a dlui ministru Dr. Șt. C. Pop.

Dl ministru Dr. Șt. C. Pop face corespondentului ziarului „Dacia“ următoarea declarație:

„Noi nu facem parte din nici un partid și nici nu ne amestecăm în certurile dintre aceste partide ale vechiului regat. Misiunea noastră este de a da tot sprijinul moral și intelectual guvernului M. S. Regelui pentru a duce la desăvârșire mărețul act al Unirii și a consolida astfel România mare. Dar noi cari cunoaștem toate greutățile interne și externe cu cari se luptă guvernul regal, socotim drept o chestiune de onoare de a-i da tot sprijinul. De aceea ținem mult ca prestigiul guvernului român să fie susținut și înălțat.

„Orice s'von, că între noi și unii membrii ai guvernului s'ar fi ivit conflicte, sunt absolut neintemciate, precum și acelea, că noi am voi să facem politică separatistă a noilor ținuturi față de regatul vechiu, pentru că ținta și idealul nostru al tuturor este să fim cu toții uniți în simțiri și gândiri“.

Congresul preoților.

S'a scris în coloanele acestui ziar despre necesitatea convocării cât mai curând a unui congres preoțesc, în care cuprinzând, ca într'un mănunchiu, toate pretenziunile noastre juste față de noua situație, să le așternem locului competent pentru dreaptă rezolvire.

Prin faptul: că aproape toate clasele sociale se adună și se sfătuiesc despre viitoarea atitudine pe care trebuie să o ia în fața noilor evenimente, eu cred că idea convocării unui congres al preoților gr. cat. nu poate fi rea nici pentru noi. Dimpotrivă, dacă noi preoții adunați în acel congres vom fi la culmea chemării noastre și vom pertracta acolo numai chestiuni de salarizare ci vom avea în vedere mai presus de toate binele general al Bisericii noastre greco-catolice, care în urma noilor evenimente a ajuns în situațiune de totului tot nouă față de trecut, dacă noi acolo ne vom forma un program de muncă comun pentru viitor, în cadrele legilor existente, atunci ținerea congresului acela nu numai folositoare poate fi.

Și eu sum de părerea confratelui O. P. ca la acest congres să ia parte întreg clerul nostru fără deosebire, dela vlădică până la cel din urmă adm. parohial, pentru ca deoparte deciziunile ce se vor lua să fie de deplin

respectate din partea celor competente, iar de altă parte să dovedim lumii, că biserica noastră se poate considera aievea ca o singură persoană morală tare și puternică, care precum în trecut așa și în viitorul României mari, de bună seamă, va juca un rol foarte însemnat.

Idea însă rămâne tot numai idee și nu se va cristaliza până atunci până când în fruntea mișcării nu este o persoană sau mai multe, cari să pregătească lucrurile: timpul, locul și programul congresului.

Blajul, cu preoțimea gremială, care totdeauna a fost în fruntea tuturor mișcărilor, cari priveau biserica noastră pe de-a întregul, se cuvine ca și de data aceasta tot de acolo, ca din centrul cel mai potrivit, să se ia inițiativa și să se facă pregătirile necesare pentru acțiunea aceasta. Și când imi exprim această dorință, cred, că exprim în aceiaș vreme dorința preoțimii întregi, pentru că e lucru constatat, că pornit odată lucrul din centru putem avea nădejde de rezultate cu mult mai frumoase și mai satisfăcătoare pentru toți, decât dacă acelaș lucru s'ar începe dela periferii.

Avem în Blaj oameni de inimă despre cari putem zice, că cunosc într'adevăr referințele bisericii noastre și în cari putem avea toată încrederea, când e vorba de a ne crea și noi o soartă mai bună pentru viitor. Pe acești oameni dorim să-i vedem în fruntea mișcării și atunci putem zice, că s'a făcut începutul congresului.

Ne aflăm în fața sinoadelor de primăvară. Între punctele programului ar putea fi și punctul referitor la congres. Ideia să se discute, și să se discute chiar și din punctul acela de vedere, că de lipsă este ținerea unui congres preoțesc ori nu este de lipsă. Despre rezultatul discuțiilor să se ia protocol formal în fiecare tract protopopesc, care apoi să se trimită la centru — presupunând, că acolo am avea oameni în fruntea mișcării. — Pe baza acelor protocoale să se formeze programul, timpul și locul ținerii congresului.

Ce privește locul ținerii congresului unii erau de părerea ca să fie Clujul. Eu însă am altă părere: Modestul orașel al Blajului, situat lângă linia ferată principală la îmbinarea Târnavelor, care veacuri de-a rândul a fost martor ocular atâtor evenimente naționale și bisericești, poartă ca să-i dăm și de data aceasta aceeaș cinste pe care i-am dat-o în trecut. Aici este inima noastră a Românilor uniți, aici este metropolia noastră, deci aici să ne adunăm în con-

gres la sinul Romei mici, cu atât mai vărtos, că aproximative aici este și centrul teritorului ocupat.

Ce privește timpul, imi aduc aminte, că în anul trecut când am fost la alegerea de mitropolit, mulți dintre frații preoți, fiind vorba de organizarea preoțimii și-au zis unul altuia la despărțire „la revedere de acum într'un an“. Deci cel mai târziu ziua de Joi după sf. Paști ar fi potrivită — întru cât se poate — să se fixeze ca zi pentru ținerea congresului.

Așadar dorim să se înceapă odată lucrările de lipsă pentru ținerea marelui congres al preoților gr.-cat. iar întru cât congresul acesta din partea cuiva s'ar crede de inoportun, atunci vrem să auzim motivele, cari eventual ar face un bun serviciu preoțimii întregi.

Cohalm, 12 Martie 1919.

Eugen Ciungan,
adm. par.

La chestia feminină.**Iubită prietină,**

Nu m'a surprins de loe scrisoarea ta. Te cunosc o fire pururi doritoare de impresii și senzații noi. Pururi, cu ochi scrutători, privești în negura viitorului așa îndepărtat pentru tine. — Astăzi când dela răsărit la apus și dela miazăzi la miazănoapte, în toate păturile sociale fără deosebire de clasă și sex, pulzează un curent regenerător, — nu mă mir, iubită prietină, că-mi vorbești cu atâta patos de chestia feministă. — Argumentele ce le aduci, pe moment par într'adevăr logice. Dar fiindcă, după legea naturală, momentele sunt trecătoare, astfel argumentele ce le-ai adus, s'au dus cu ele, lăsând un loc gol, ce pretinde o oareșicare înlocuire. Părerile noastre în general față de diferitele chestiuni, sunt asemenea duor cărăruși, ce pornesc dintr'un loc, șerpuesc în dreapta sau în stânga, la distanțe micuțe să întâlnească din nou, pentru că să se despărță pe vecie.

Ca și tine urmărește și eu cu oareșicare interes tendința femeilor spre câștigarea anumitor drepturi. Imi place să observ istețimea argumentelor scoase din biblie sau alte sfințe, mănuierea isteță și fină a condeiului și insistența puternică în pretinderea drepturilor.

Iubită prietină, după ce din darul lui Dumnezeu, scumpa noastră Românie a ajuns în așa perspective favorabile față de organizarea unui regat unitar, pretinde conlucrarea tuturor fi-

lor săi de ambe sexe. Femeia, ca o luminare aprinsă, să stea pînă de dorul datorinței, pururea la postul său. „Femeia crește neamul omenesc cu mai mult succes decât oricare alt institutor. Bărbatul este creierul oricărei specii, dar femeia este inima ei, acela este mintea speței, iar ea sentimentul; acela este puterea ei, aceasta este grația, podoaba, deliciul ei.“

Copilașul plîpînd ce crește ca un firicel de iarbă în jurul mamei sale, spre ea își întinde ochii întrebători sau ascultători. Mama l-a învățat să facă prima dată cu mînuța nesigură semnul sfîntei cruci. Ea a vorbit mult de micul Isus. Și de Maria a vorbit nespuse de mult, încît băiatul în nevinovăția-i ingerească, pe mama lui aproape o identifică cu Sfînta Fecioară. Tot mama i-a spus, că e român și să-și iubească patria și regele.

Băiatul crescînd sub scutul și ochii dulci a mamei, a învățat să fie cu nădejdea în Dumnezeu

și dragoste de neam. El va fi scutul și fala neamului său.

Femeile, ce tind la o activitate politică, vor trebui să pledeze. Ca deputate vor fi la cameră și în fine orice carieră pretinde o absență foarte lungă de acasă.

Să judecăm, iubită prietină, bine, imparțial lucrurile. Să zicem, că femeile ce ajung deputate sau advocați vor câștiga toate cauzele, pentru care luptă. Putea-vor ele să aducă cel puțin jumătate atîta bine, ca și cît rău fac prin absența lor de acasă? E imposibil. Favorurile ce le obțin ele, sunt deja pentru oamenii maturi, pentru femeile, ce au trecut peste anii copilăriei. Cum se vor folosi acestea de favorurile făcute, neavînd nici o creștere, o educație morală de acasă. În cine își bazează mamele acestea creșterea copiilor lor? Eu am mamă, cealaltă are soră etc. Dar dacă mama moare, sora să mărită, sau voește să-mi urmeze mie,

atunci copilașii în a cui grijă vor rămănea? În a bonelor? Fiindcă vre-una e model de bună? Dar, dragă prietină, putem noi trage o regulă dintr'un caz sau două? Dacă vei zice, că putem, atunci te întreb: dar dacă și bona adoptează aceleași idei liberale ca stăpîna, atunci creștera copiilor sub a cui supraveghere rămănea? Să vor înființa azile de copii? Unde sunt privirile dulci și alintările gingașe ale mamei? Unde va ajunge fetița crescută fără nici o gingășie? Va mai fi ea soră de caritate, sau călugăriță eucernică la vre-o mănăstire? Cum va putea încuragea pe fratele ei la luptă, lipsindu-i ei însă o educație. „Prin educația femeii să începe educația bărbatului“. Unde ar ajunge scumpa noastră țară lipsindu-i forța morală, care e baza ei. Viitorul unei țări zace în elementele plîpînde, în copii. Napoleon zice: „viitorul unui copil este totdeauna opera mamei sale“.

— Putea-vor femeile să aducă țării cel puțin jumătate atîta folos, ca și cît rău vor aduce prin absența lor din familie?

Scumpă prietină, să lăsăm vioarele gingașe ascunse prin iarbă, mirosul lor parfumat va pluti, ca o recreare dulce peste câmpii, pînă departe. Să lăsăm mantaua de purpură a asfințitului de soare în infinitul zărilor, doar garoafele vesele să primească adierea lină a razelor de sînge...

În speranța că-mi împărtășești părerile, iubită prietină, închei cu cuvintele că: două cărări, cu direcție contrară, nu se vor întâlni nici odată.

Blaj, 16 Martie 1919.

Te sărut cu drag a ta prietină:
Lalii.

Meseriașii români

din Sibiu au ținut zilele trecute o adunare, sub prezidența diui V. Tordășanu. S'au discutat multe chestiuni de importanță, pentru meseriași.

Așa organizarea meseriașilor în syndicate, edarea unui ziar al meseriașilor, înființarea unei cooperative de păstrare și de consum, a unui cămin pentru meseriași, cum și întocmirea unui birou de plasare a necușătorilor de meseriași.

Unii dintre meseriași de față s'au plîns, că forurile înalte românești îi pretorează. Lucrări mai mari din Sibiu și din Oena Sibiiului au fost date străinilor, neținându-se seamă de meseriașii români. — Noi credem, că aici au o leacă de vină și meseriașii noștri prin lipsa lor de organi-

zare. Să se organizeze să-și strângă rîndurile, căci atunci se vor ști și impune. Atunci vor putea pretinde să se țină seamă de ei în locul prim. — Dealtcum ne miră și pe noi nînerarea acesteia a străinilor.

Tagma meseriașilor numai așa ne-o putem crea, dacă li sprijinim nu numai noi, particularii, ci și statul și mai ales statul.

Pîn'atunci meseriașii să se organizeze. Prin organizație vor putea reclama sprijinul ce li se cuvine atît din partea societății, cît și din partea statului.

*****

Contele Tisza

autor moral al atentatului dela Sarajevo.

Destăinuirile confesarului ducesei de Hohenberg.

Lyon, 2 Martie. O telegramă din Viena către ziarul „Frankfurter Zeitung“ anunță, că confesarul ducesei de Hohenberg, soția morganatică a arhiducelui Francisc Ferdinand, a publicat de curînd o scriere, care a cauzat mare senzațiune în Austria. Titlul acestei scrieri este următorul: Asasinul din Sarajevo și responsabilitatea contelui Tisza în războiul mondial.

Preotul afirmă, că arhiducele de repetate ori a refuzat a se duce la Sarajevo și a trebuit să se facă apel la curajul său pentru a-l hotărî să întreprindă această călătorie. Nici o măsură nu a fost luată pentru protecțiunea principelui de coroană.

El a fost pur și simplu victima unui asasinat voit, pus la cale de către curtea din Viena și aristocrația ungară al cărui șef eră contele Tisza. După ce principele a fost asasinat nu s'a făcut nici cea mai mică cercetare, și nimeni nu a fost făcut răspunzabil de faptul, că nu s'au luat măsuri pentru siguranța arhiducelui.

Idea susținută în această parte este aceea, că magnații maghiari au plănuit, cu consimțămîntul curții din Viena, asasinatul arhiducelui pe care ei nu-l puteau suferi, căci se temeau, că el va lua în totdeauna partea jugoslavilor față de unguri. Corespondentul din Viena al ziarului „Frankfurter Zeitung“ admite și el, că cea mai mare parte din această broșură pare a fi conformă adevărului.

*****

Cărturari dela sate! Veghiați cu trezvie! Feriți-vă credincioșii de agenții primejdioși ai dușmanilor noștri. Purcedeți față de dînșii fără cruțare!

Redivivus.

Pe vremuri, cînd domniă în lume, cereasca, sfînta, scumpa pace
Care dădea belșug și bine și casei celei mai sărace,

Eram și eu, nu un mîiestru, ci un comun reptil de noapte

Nebun de frumuseța lunii și de-ale nopții tainici șoapte;

Eram Ciuviceul fără visuri, fără pretenții orbitoare,

Eram și eu, c'atîția alții, o biată umbră zburătoare.

Trăiam stîngher, — doar singur turnul bisericuții dela curte
Știa de gîndurile mele, de zborurile mele scurte.

Aveam și un culcuș de tîhnă, simplu și prea puțin molatic

În care-mi odihneam fatigiu gîndirii mele de lunatic.

Eram un filosof sihastru și fără cunoștința lumii,

Un prost ce nu se pune-alături de îndul cel vestit, de Rumi.

Să nu uit însă: câte-odată am dat și altora tărcoale

De le-am citit dorul din inimi și pofta ce le stă în foale, —

Am criticat, — de ce n'aș spune-o? — pe unii cari trăiau în vișii

Și iarăși, dat-am buzna 'n cei ce mi se schimbau după capriții.

Și uite-așa perdeam eu vremea, cu răs și alte mici nimicuri

Și nu ceream să număr anii, cum se topiau picuri de picuri.

Dar s'a 'ntîmplat, că 'n paisprezece s'a fost urnit din teacă spada.

Și-a început să curgă sînge, mult mai bogat decât cascada

Pe care oamenii o chiamă cu multă fală Niagara.

— Cînd am citit cum se lăfește din țări în țări focul și para,

M-am zăvorât în turnu-mi rece și după grindă mi-am pus lira,

Așa cum a făcut pe vremuri celebrul duce Don Ramira.

Și-am stat chitic ca și un pește, și ca o mîță-am stat la pîndă,

Sperînd, că viitorul nostru ne-a 'nvrednicit de vre-o izbîndă...

— O, ceasuri lungi de așteptare, de cel mai negru chin și jale,

Cu câte cruci îmbogății-ași eterna plîngerilor vale!

Pe câte mame despoiat-ași de unica lor mîngăiere,

În câte case înstăpănit-ași grozava, trudnica tăcere!?

Eu cred, că nu există-'n lume un cineva, care-i în stare

Să cânte elegia cruntă a listei voastre funerare!

Și totuși ași trecut!

Și acuma, cînd visul ni-l vedem cu ochii,

Cînd vremile nu se mai schimbă la bunul plac al Babei Dochil,

Îmi vine să prind iarăși aripi, să-mi fac iar zborurile scurte

În taina nopții și în jurul bisericuții dela curte,

Îmi vine iarăși boia puternic să dau iar altora tărcoale

Să le citesc dorul din inimi și toată pofta lor din foale.

Îmi vine da, — la ce n'aș spune-o? —, căci mulți, prea mulți

(mîncă-i-ar ciurma!)

Au nas din cale-afar' obraznic, și prea mi se întrec cu gluma.

Ciuvice.

Igiena copiilor.

— Indrumări pentru mame cum să-și îngrijească copiii noi născuți —
de

Dr. V. Hâncu

medic arhidiecezan, profesor de igienă.
(Continuare).

Laptele în primele două-trei zile după naștere e numai colostru și nu e așa hrănitor dar e foarte folositor copilului servindu-i ca un purgativ (curățenie) ușor, curățându-i stomacul și intestinul de unele materii negricioase numite meconiu ce formează ieșirea afară a copilului în prima și a doua zi după naștere. Deci purgative sau alte lucruri ca ceaiul de anason, apa cu zahăr în primele zile nu-i snt recomandate copilului decât pur și simplu laptele mamei. De asemenea nu trebuie să sugă prea des copiii mici; mai bine mai rar decât mai des, pentru că prin aceasta le stricăm rânza nedându-i timp, să mistuiască; iar laptele supt trece nemistuit din stomac în mațe producând dureri: colică. vânturi, mătrice etc.

Ca regulă pentru alăptare cea mai potrivită pentru un copil până la trei patru luni ar fi dimineața la 5—8—10—12 oare după amiază 2—4—6—8—10 oare. De la cinci luni încolo dimineața la 7—10—1 oare după amiază 4—7—10 oare; 3 alăptări în timpul nopții se recomandă numai în primele luni. Când copilul sugă prea mult, sau prea repede, adese se poate întâmpla să verse.

Durata unei sugeri atârână dela lăcomia copilășului și dela abundența laptelui întră 5—10 minute. Nu e bine să obosim pe copil de a adormi cu țâța în gură.

Laptele ca-l sugă un copil odată, variază după etatea copilului și după cantitatea laptelui întrebuintat. Stomacul noului născut nu cuprinde mai mult de 45—50 gr., iar în a 2-a săptămână 70—75 gr., în a treia 80—85, în luna a II-a dela 100—115 gr., în a treia dela 140—145 gr., în a I-a 250 gr., în a VI-a lună 300 gr. etc., când însă o țâța e săcată, femeea alăptează copilul din țâța sănătoasă. Doi gemeni e foarte greu a fi lăptați de o mamă, deci în cazul acesta se recomandă și alimentarea cu lapte de vacă amestecat cu apă minerală. Nu să recomandă în nici un caz a da țâța unui copil necunoscut și mai ales bolnav de sifilis, tuberculosă etc. Femeea, care alăptează, să cere să doarmă îndeajuns și bine spre a nu slăbi. Să aibă o hrană bună și sănătoasă. Să bea apă, lapte, vin și bere — nu însă rachiuri. Să aibă aer curat și odihnă suficientă.

Alăptarea artificială cu lapte de vacă.

Laptele de vacă se compune din aceleași părți ca și laptele de femeie, în proporție deosebită însă. Cel mai gras lapte este cel de bivola. Copiii sugaci de regulă însă se nutresc cu lapte de vacă, care fiind cu mult mai gras ca cel de femeie, să amestecă cu apă pentru a putea fi suportat de stomachul sugacilor. Proporția amestecurilor depinde dela vârsta copiilor; în lunile prime vine o parte de lapte fiert și una de apă. După 6 luni, două părți de lapte și una de apă.

(va urmă).

Informațiuni.

* **La București** s'a deschis săptămâna trecută o expoziție, în care se arată legăturile dintre Franța și România și care cuprinde și o bibliotecă franceză pentru lectura ofițerilor și soldaților francezi cari petrec în România. Meritul acestei expoziții revine dlui Iorga.

* **In America** au fost delaturate piesele de teatru german.

* **Studentimea bucovineană**, întrunită într'o adunare generală, a protestat cu toată tăria împotriva atrocităților ungurești. Ministrul Iancu Nistor dela Paris, a fost recercat să aducă acest protest la cunoștința conferinței de pace.

* **Lloyd George** a declarat, că tratatul de pace va fi gata într'o săptămână și după ce va fi văzut de președintele Wilson, va fi comunicat germanilor, cari vor trebui să-l accepte.

* **„Daily Mail”** spune că aliații vor furniza lunar Germaniei 300.000 tone grâu și 700.000 tone grăsimă până la 1 Sept. Valoarea acestor mărfuri va fi plătită de Germania în cărbuni.

* **Sinodul**, care se întrunește la București zilele acestea, în sesiune de primăvară, se va ocupa în primele ședințe de schimbarea calendarului. Părerea unanimă este că, în interesul armonizării confesiunilor creștine, sinodul nu va face nici o obiecțiune schimbării.

* **Monitoare engleze la Budapesta.** În urma unui ordin telegrafic, monitorul englez »Ladibir«, care staționa la Giurgiu va pleca mâine la Budapesta. Alte monitoare și vedete îl vor urma.

Aceasta ar fi o manifestație engleză contra ungarilor, cari nu mai conțenesc ororile împotriva Românilor.

* **Belșevicii ruși** par hotărâți a renunța definitiv la aplicarea sistemului comunist, în ceea ce privește monopolizarea comerțului de toate categoriile, în folosul sovietelor. Așa Lenin

vorbind la o întrunire din Moscova, a declarat că pe viitor organizațiunile muncitorești nu mai au dreptul să înmagazineze de cât cereale, zahăr, ceai și sare, întru cât pentru celelalte articole comerțul este liber.

* **Amiralul englez Trombidge** comandantul navigației dunărene dela Belgrad, a luat dispoziția ca toate tancurile, șlepurile și remorchererele românești — cari se află în susul Dunărei — să fie recunoscute și readuse în țară.

În scopul de mai sus un inspector al navigației noastre fluviale va pleca la Belgrad.

* **La Odessa** au fost împușcate 11 persoane, la care s'au găsit acte și bani pentru propadanda bolșevică.

* **Trupele expeditoare** japoneze în Siberia au fost retrase.

* **„Luceafărul”,** numărul 5. a apărut cu următorul cuprins: Oct. C. Tăslăuanu: Coșbuc. G. Coșbuc: Poetul. G. Coșbuc: Pe Bărăgan. Nichitor Crainic: G. Coșbuc. G. Coșbuc: Odiseea. A. Vlahuță: »Noi vrem pământ... G. Coșbuc: Uniți. G. Coșbuc: Nu înțeleg. G. Bogdan-Duică: Cu George Coșbuc. G. Coșbuc: Izvor de apă vie. ** Coșbuc și Idealul național. — Cronică: Educație. Școală: Propuneri cu privire la organizarea Facultății de medicină din Cluj (Dr. D. Negru); Teatru: Drama istorică și rostul ei la noi (D. Chirnoși); Insemnări: G. Coșbuc (Note biografice); Manuscrisele lui Coșbuc; † Badea Gheorghe; Inconștientă. — Ilustrații: Mormântul poetului Gheorghe și fiului său Alexandru Coșbuc în cimitirul Belu din București. — Planșe: George Coșbuc; Coșbuc cu familia; Redactorii dela »Tribuna«; G. Coșbuc și I. L. Caragiale. Redacția și administrația: str. Numa Pompiliu, 5.

Știri locale.

* **Duminecă seara s'a dat un banchet**, la hotel Moldovan, în onoarea dlui *Gavril Precup*, care a plecat Luni la Sibiu să-și ocupe noul post. Au participat, la banchet, peste 50 persoane.

Colegii dsale dela gimnaz, cum și profesorii dela celelalte institute și alți intelectuali din Blaj au ținut de bine să-și ia adio dela un prietin bun, dela un neobosit tovarăș de muncă, dela un foarte activ îndrumător al vieții noastre culturale și sociale. Mișcările culturale ale Blajului, în ultimii douăzeci de ani, sunt strâns legate de numele dlui Precup, care prin activitatea sa stăruitoare a știut să pornească multe lucruri bune și să-le ducă la bun sfârșit. Îi dorim în noua carieră, unde l-a înălțat vrednicia, vieață îndelungată și spor mult și binefăcător la lucru.

* În zilele trecute am avut o bucurie. Ni-s'o întors din prinsoare rusească un prietin bun și un tovarăș de muncă: *Victor Precup*, forestierul pădurilor mitropolitane. După o înstrăinare lungă, de peste patru ani, s'a putut în urmă reîntoarce acasă, la ai săi, într'o Românie reîntregită.

La BLAJ apare:
„UNIREA POPORULUI”
Foaie săptămânală.
Redactor:
ALEX. LUPEANU—MELIN.
Având colaborarea celor
mai de seamă scriitori po-
porali. — Iese în fiecare
JOI.
Cereți numeri de probă!
Adresa:
»UNIREA POPORULUI»
Blaj.

MAI NOU.

Consiliul de Coroană dela Cotroceni.

București, 17. — În consiliul de miniștri ce s'a ținut sub președinția M. S. Regelui Ferdinand s'a discutat ideea formării unui guvern național.

Ministrii fără portofolii de peste Carpați, ai Bucovinei și Basarabiei, au cerut hotărât o apropiere a tuturor partidelor și chemarea la conducerea Statului a unui guvern național. Sunt prea grele timpurile — au declarat dlor — și situația internă și externă a Țării e prea delicată așa că certurile dintre șefii partidelor și dintre diferitele grupări nu mai pot fi tolerate.
(Ag. Dacia).

*
Trupele franceze au ocupat în Bănat Făgetul și Birchișul. Deasemenea, au ocupat Ilteiu, între Zam și Soborșin, care e punctul de trecere spre Arad.

Director: **ALEXANDRU CIURA.**

Redactor: **Ovidiu Hulea.**